

Evropa zvyšuje snahu jak připravit Rusko o exportní příjmy, ale zatím to vždycky vedlo k opačným výsledkům, Rusko bohatne a Evropě chybí ropa a plyn. Jako kdyby šlo spíše o tohle.

Další balíček protiruských sankcí se dopéká v Bruselu a má být ohlášen za zvuků fanfár na summitu EU v Praze.

Předcházela tomu úporný souboj se středomořskými státy EU Řeckem, Kypr a Maltou, protože míří na jejich služby námořní dopravy. Jedná se o to, že dosavadní pokusy, jak přerušit export ruské ropy nejen v trubkách, ale i po moři, se daly snadno obejít přepravou pod cizí vlajkou. Ropa z ruského tankeru se přečerpala v nějakém méně viditelném přístavu nebo přímo na moři na jiný. Někdy do ní stačilo okázale smrknout trochu té arabské nebo jiné, aby rázem změnila identitu. Zabývaly se tím společnosti ze zemí, které se námořní dopravou živí. Kšeft je kšeft.

Nová sada evropských sankcí proti Rusku proto obsahuje rozhodnutí, že přeprava ropy se bude přísněji monitorovat. Pozoruhodný je slib, který to doprovází, a sice, že škoda, kterou by tím měly středomořské státy prokazatelně utrpět, bude kompenzována. Sankční mechanismus tak zároveň obsahuje tiché přiznání, jak se to dosud dělalo. Ještě zajímavější bude, jestli se k té konkrétní škodě bude někdo vehementně hlásit na základě uznávaného pravidla „sdejte se, nyc se vám nestáne“.

Už dříve bylo dohodnuto, že přeprava ruské ropy se nesmí pojišťovat. Mělo to způsobit neúměrné riziko pro přepravce, což měla být spolehlivá stopka pro ruský ropný export. Nebyla. Možná bychom si měli připomenout staré moudro, které bylo ostatně v Česku úspěšně zhudebněno, že jedna ruka netleská. Tedy pokud se nepleská po vlastní tváři a zamění obdiv se sebemučením. Druhou stranou nabídky ropy je přece poptávka po ropě.

Poptávka po ropě se stále zintenzívňuje, pokusy ji omezit se promítnou jen do zvyšování ceny. Na vyšší ceně pak vydělává vývozce a dodělává dovozce. Běžněji se užívá výraz prodělává, ale ten dostatečně nevystihuje energetickou a ekonomickou katastrofu, do které se za zvuků zmíněných fanfár spolu celou EU hrneme.

Tak dobrá, ale není dobojováno. S tímhle už si Rus neporadí. Cena ruské ropy bude zastropována. Nesmíte nabídnout víc než strop. Nesmíte nabídnout víc než jiní. Jediné riziko, které tento záměr provází, spočívá v tom, že kdo nenabídne víc, nejspíš ani nekoupí. Mnohem účinnější omezení nabídky slibuje OPEC+, kde se před současnou vídeňskou schůzkou debatovalo o snížení produkce toho ropného kartelu o dva miliony tun denně. A ono „plus“ za označením tohoto ropného kartelu znamená spolupracující Rusko.

Evropské sankce podobně jako ty americké vycházejí z předpokladu, který je ideologicky správný, ale reálně mylný, a sice, že celý svět je s námi. Morálnímu rozhořčení Spojených států, že někdo někoho přepadl v rozporu s mezinárodním

právem, věří všichni, kdo neumí číst a v životě neviděli v televizi, co se dělo v Afghánistánu, Iráku, Libyi, předtím ve Vietnamu a vlastně kdekoliv, kde se nějaká vláda nebo osvobozenecké hnutí pokusily vyvléci z ohlávky americké sféry vlivu. Ta sahá, jak vám třeba ministr Lipavský nebo ministryně Černochová rádi vysvětlí, všude. Zahrnuje celý svět. I s takovou Čínou, která tomu nechce rozumět, si brzy poradíme.

Euroatlantická civilizace, jak si rádi říkáme, začíná být v této věci docela izolovaná. Na webu teď koluje text, který je připisován Rand Corporation a měl vzniknout za drahé peníze americké vlády. Pokud je to pravda, byly zbytečně vyhozené, protože něco podobného si mohli američtí tvůrci politik vyslechnout v kdejaké české hospodě. Běžně se mluví o tom, že Spojené státy žijí z dobrovolných příspěvků z celého světa, kterému za to nabízejí svoji ochranu. Před čím? I před neuváženým útokem hegemonu, který by napravil ochotu partnera nabízet levné suroviny a drahé trhy.

K tomu, aby se dalo světu diktovat, musí být svět bez srovnatelného soupeře. Trestný je proto jakýkoliv pokus mocensky či hospodářsky se Spojeným státem vyrovnat. Říká se tomu volná soutěž. Dokud jste slabší, můžete s námi obchodovat podle našich podmínek do omrzení. Pokud byste se snad chtěli vyrovnat, sejmeme vás sankcemi, abychom se mohli vrátit k volnému trhu.

Tématu se věnuje pár velice kvalitních autorů. Dlouho to byl zejména Noam Chomsky, označovaný občas za jednoho z intelektuálů století, ale přidávají se další, třeba Geoffrey Sachs, ředitel Centra pro udržitelný rozvoj na Columbijské univerzitě v New Yorku. Ten nyní vyzývá, aby se mezi podezřelé z teroristického výbuchu na potrubí Nord Streamu započítaly i Spojené státy.

Sachs je levicovým kritikem amerického vykořisťovatelského přístupu k okolnímu světu a dělá to z přesvědčení, že to může zničit život na naší planetě. Nepotřebujeme k tomu ani hříbky, kam se podíváš (tedy na obloze, samozřejmě). Výraz „udržitelnost“ v názvu

jeho ústavu obsahuje naději, že životní prostředí přenecháme dalším generacím ve stavu, za který nás nemusejí proklínat. Zajímavější je výraz “rozvoj“, což je něco jiného než „růst“, kterým se zatím všichni zaklínáme. Je to zlepšování podmínek i tam, kam dosavadní snaha o růst nedosáhla, protože šla na jejich úkor. Růst je vykupován odsáváním hodnot od těch slabších, rozvoj je snižování rozdílů. Nemluvě o tom, že už v zimě uvidíme, jak další růst Západu prostě není možný.

Omezenější kritiku nekončící válečné angažovanosti USA najdeme i na americké pravici. Celkem věcně připomíná, že Spojené státy mají dost problémů doma a neměly by vyhazovat peníze na další konflikty, které se jich netýkají. Tato kritika se ozývá uvnitř Republikánské strany. Ale v Americe je to vždycky trochu složité. Nejagresivnějším tvůrcem politiky Washingtonu je skupina intelektuálů označovaných jako *neo-cons*, z nichž část pochází z bývalých trockistů. Náprava světa ať už jakkoliv je prostě jejich hobby. Jejich první generace vyrůstala kolem prezidenta Nixona, ale ten je krotil. Pak byli u Bushe staršího a ten je přenechal i synkovi. Mezitím však vznikala další generace, která se uchytila u Obamy a nyní ji mají u Bidena.

Ideologie *neo-cons* si tedy na velkou stranickost nehraje. Taky teď se uplatňuje nejen na viditelných místech, jako je ministr zahraničí či zahraničně politický poradce prezidenta Bidena, ale zejména v „hlubokém státu“, na úřednických místech, které by měly pomáhat ve službě lidu. Lid je však neprobudilý, a tak ho ponechávají v klidu před střílečkami na obrazovkách a vytvářejí příležitosti pro ty reálné. Naštěstí v politice existují i volené funkce, a tam se s tím lidem musí aspoň trochu počítat. Středeční titulky amerických médií píší o tom, jak Biden rozbil ekonomiku nebo že rostoucí ceny paliv obracejí hněv proti zaměření jeho strany. Je tady husto, volávali jsme na náměstích a ozývá se to i na druhém břehu Atlantiku.

To je volební příležitost pro ty Republikány, které současné válčení v Evropě neláká a zřejmě se ani nehlásí k představě, že rozvrácení Evropy by byla pro Ameriku výhoda. Volební preference Republikánů se znovu uchytily nad Demokraty. V takzvaném generickém souhrnu, který započítává všechny průzkumy, je to o jeden procentní bod. Vypadá to na vítězství Republikánů ve Sněmovně reprezentantů i v Senátu, tam by to bylo o něco výraznější. Ještě větší rozdíl je u předpovědí voleb guvernérů jednotlivých států Unie.

Když se vrátíme k protiruským sankcím, vydělávají na nich USA a Rusko, prodělává EU. Příjmy z ruského exportu vzrostly skoro o polovinu proti úrovni loňského roku. Evropě hrozí rozpad průmyslu a netušené reakce obyvatelstva. Je to jako kdyby plánovači buď nedohlédli tam, kde se jejich záměry kříží s realitou, nebo neměli sílu tomu čelit.

V tomto švidravém pohledu do budoucnosti se rovnoběžky protnou mnohem dříve než v nekonečnu. Může to být tím, že pidlooký zrak prostě nelze srovnat, je to v něm jako v koze. Mrazivější je jiná možnost, že probudíme to nekonečno a ono přijde mnohem dřív.

| [Zbyněk Fiala](#)

■ ■ ■ ■ ■ (4 votes, average: **5,00** out of 5)

>> **Podpora**

Svobodný svět nabízí všechny články zdarma. Náš provoz se však neobejde bez nezbytné finanční podpory na provoz. Pokud se Vám Svobodný svět líbí, budeme vděčni za Vaši pravidelnou pomoc. Děkujeme!

Číslo účtu: 4221012329 / 0800

>> **Pravidla diskuze**

Než začnete komentovat článek, přečtěte si prosím pravidla diskuze.

>> **Jak poslat článek?**

Chcete-li také přispět svým článkem, zašlete jej na e-mail: redakce (zavináč) svobodny-svet.cz. Pravidla jsou uvedena [zde](#).

